

İstanbul ve İzmir'de birer ceza evi yaptırılması için gelecek yıllara geçici taahhütlere girişilmesi hakkında kanun lâiyhası ve Bayındırlık, Maliye ve Bütçe komisyonları raporları (1/581)

T. C.

Başvekâlet

Muamelât Umum Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı: 71/2587, 6/1142

10 . IV . 1953

Büyük Millet Meclisi yüksek Reisliğine

İstanbul ve İzmir'de birer ceza evi yaptırılması için gelecek yıllara geçici taahhütlere girişilmesi hakkında Bayındırlık vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 27 . III . 1953 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun lâiyhasının esbabı mucibesıyla birlikte sunulmuş olduğunu saygılarımla arz ederim.

Başvekil

A. Menderes

ESBABI MUCİBE LÂİYHASI

İstanbul ve İzmir merkezlerinde birer ceza evi inşası bugün için katî bir zaruret arz etmektedir. Zira :

1. Halen İstanbul Ceza Evi İmparatorluk devrinde tevkifhane olarak inşa edilmiş, günün ihtiyaçlarını karşılamaktan çok uzak bir binadır. Bu bina toplu infaz sistemine göre kurulmuş beş yüz kişilik köhne bir yapı olup tadil ve tevsii de imkânsız bir haldedir.

İstanbul Ceza Evinin bina olarak kısaca mâruz durumu infaz ve idarece bellibaşlı şu mahzurları tevhit etmektedir :

1. Bir haftadan fazla mahkûmiyeti olanların Üsküdar Ceza evlerine sevklerine rağmen İstanbul Ceza Evi mevcudu umumiyetle mühim bir ekseriyeti mevkuf olmak üzere 700 - 800 arasında temevvüç etmekte ve bu itibarla ceza evinde daima bir izdiham hali ve buna müteferri mahzurlar husule gelmektedir.

2. Toplu infaz sisteminin bütün fenâlıkları önlemesi mümkün olmayacak şekillerde tezahür etmektedir. Ezcümle; ceza evi hayatını tabii karşılayan ve bu itibarla ya ceza evinden hiç çıkmamak için içerde müteselsilen suç işleyen veya çaktıktan sonra, dışardan hemen tekrar dönmek için vesile bulan itiyadi suçlu karakterindeki kimselerin tecridi mümkün olamamaktadır. Bu karakterdeki mevkuf ve mahkûmlar daha ziyade hırsızlık, emniyeti suiistimal, dolandırıcılık ve uyuşturucu madde istimali gibi suçların failleri bulunup suç gruplarına göre tasnif ve tecritleri muktazi kimseler oldukları halde yukarıda işaret olunduğu gibi buna bina durumu imkân vermediğinden ceza evi hilkaten zayıf olanlar için tereddide müsait bir muhit olmaktadır.

3. Esasen kifayetsiz durumda bulunan personelin inzibatı temin etmesi kabil olamamaktadır. İzmir Ceza Evi :

Bu ceza evi binası da şehrin merkezî bir yerinde 1776 yılında kervansaray olarak inşa edilmiş olup 475 kişi istiap haddinde ve ihtiyacı her bakımdan karşılamaktan uzaktır.

İzmir Ceza Evinde de İstanbul Ceza Evinin bugün müşahede olunan mahzurları aynen vardır. Halbuki başta Teşkilâtı Esasiye Kanunu olmak üzere infaz mevzuatımız tadat olunan mah-

zurlardan, beri binalarda infazı âmir bulunmaktadır. Çünkü vatandaşın can, ırz ve mal masuniyetini mükeffel bulunan Teşkilâtı Esasiye Kanunumuzun (71) nci maddesi, Garbın 250 yıl evvel bu umdeleri tahakkuk ettiremediği için terkettiği «müşterek hapis» sisteminde, tatbik kabiliyetinden mahrumdur.

Yine işaret olunduğu gibi infaz sistemimizin esasını teşkil eden Türk Ceza Kanununun 13 ncü maddesinin birinci ve ikinci devreye mütaallik tecrit esasında hulâsa edilen hükümleri ve Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunumuzun mevkıfların mahkûmlardan ayrı bir yerde bulundurulacakları hükmü mevzu bahis ceza evlerinde hemen hemen mühemeldir.

Binaenaleyh; zikrolunan mahzurların izalesi ve infazdan maksut olan ıslah gayesinin tahakkuku için İstanbul ve İzmir merkezlerinde birer ceza ve tevkif evi inşası tehiri caiz olmayacak işlerden mütalâa olunmuş ve 1953 yılı Bütçe tasarısına her iki ceza evinin arsalarını satınalmak ve inşaata başlanmak üzere beşer yüz bin liradan bir milyon liralık ödenek konmuştur.

İstanbul'da bugün olduğu gibi mahkûmiyet müddetleri az olan hükümlüleri bulundurmak ve daha ziyade mevkıflara tahsis olunmak kaydıyle ve 200 kişilik hastanesiyle birlikte 1 200 kişilik bir ceza evinin ihtiyacı karşılayacağı tesbit olunmuştur.

İzmir'de 100 kişilik hastanesiyle bin kişilik ceza evinin mahallî ihtiyaca cevap vereceği kabul olunmuştur.

İşin inşaat ve malî portesine gelince

Mahkûm ve mevkıfları suç kategorilerine göre ve tamamen tecritlerine imkân verecek tipte binaların İstanbul için 5 milyon, İzmir için 4 milyon liraya maledilebileceği ve her iki bina inşaatının 4 yılda tamamlanabileceği hesaplanmıştır.

İzmir Ceza Evi arsası ihzar olunmuş ve İstanbul Ceza Evi için de tedarik edilmek üzere bulunmuştur.

Lâyihanın birinci maddesinde de tasrih olunduğu veçhile dört yılda tamamlanacağı derpiş olunan her iki inşaat ve lüzumlu tesisatın, bugünkü imkân ve şartlara göre, 1953 yılı Bütçesiyle teklif edilen 1 milyon liradan maada daha 9 milyon liralık bir masrafı istilzam edeceği tahmin edilmiş ve yıllık tediye miktarı 2 milyon lirayı geçmemek üzere 9 milyon liraya kadar gelecek yıllar sâri taahhüde girişmek ve bu miktar dâhilinde kalmak şartıyla bono çıkarmak yetkisi veren kanun tasarısı sunulmuştur.

Bayındırlık Komisyonu Raporu

T. B. M. M.

Bayındırlık Komisyonu

Esas No : 1/581

Karar No : 22

3 . VI . 1953

Yüksek Reisliğe

13 . IV . 1953 tarihinde komisyonumuza havale edilen, «İstanbul ve İzmir'de birer Ceza evi yaptırılması için gelecek yıllara geçici taahhütlere girilmesi hakkında kanun lâyihası», Hükümet temsilcilerinin iştirakiyle müzakere edildi.

Netice : Hükümet teklifinin 1 nci ve 2 nci maddeleri bazı kelime değişikliğiyle, 3 ncü ve 4 ncü maddeler de aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Maliye Komisyonuna tev-

di olunak üzere Reisliğe sunulur.

Bayındırlık Komisyonu

Reisi

Gazianteb

S. Kuranel

Antalya

A.Tokuş

Niğde

A. Doğanay

Sinob

N. Sertoğlu

Sözcü

Konya

H. Ölçmen

Kastamonu

H. Tosunoğlu

Ordu

N. Fırat

Urfa

H. Oral

Maliye Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Maliye Komisyonu

Esas No. 1/581

Karar No. 85

11 . VI . 1953

Yüksek Reisliğe

İstanbul ve İzmir'de birer ceza evi yaptırılması için gelecek yıllara geçici taahhütlere girilmesi hakkındaki kanun lâyihası Adalet ve Maliye vekâletleri temsilcilerinin de iştirakiyle Komisyonumuzca tetkik ve müzakere olundu.

Hükümetin esbabı mucibe lâyihasında derpiş olunan hususlar komisyonumuzca uygun görülmüş ve bu esbabı mucibe ile maddelerin müzakeresine geçilerek Bayındırlık Komisyonunun tedvin ettiği şekilde aynen ve ekseriyetle kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Bütçe Komisyonuna tevdi edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Maliye Ko. Başkanı

Rize

I. Akçal

Bu Rapor. Sözcüsü

Zonguldak

F. Açıksöz

Erzurum

S. Erduman

İmzada bulunamadı

Kocaeli

L. Tokoğlu

İmzada bulunamadı

Seyhan

Z. Akçal

Yozgad

F. Nizamoğlu

İmzada bulunamadı

Kocaeli

E. Alican

İmzada bulunamadı

Niğde

H. Arıbaş

Siird

Muhalifim

M. Daim Süalp

Yozgad

H. Tatlıoğlu

Zonguldak

E. Sivişoğlu

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Bütçe Komisyonu
Esas No. 1/581
Karar No. 118

11 . VII . 1953

Yüksek Reisliğe

İstanbul ve İzmir'de birer ceza evi yaptırılması için gelecek yıllara geçici taahhütlere girilmesi hakkında Bayındırlık Vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince Yüksek Meclise arzı kararlaştırılıp Başvekâletin 10.4.1953 tarihli ve 71/2587 sayılı tezkeresiyle gönderilen kanun lâyihası Bayındırlık ve Maliye komisyonları raporlarıyla birlikte komisyonumuza havale olunmakla tetkik ve müzakere edildi.

Hükümetin esbabı mucibesinde tafsilen izah olunduğu veçhile; İmparatorluk devrinde tevkifhane olarak inşa edilmiş olan şimdiki İstanbul ceza evi ile (1776) yılında Kervansaray olarak yapılmış olan İzmir cezaevi binaları, şiddetle kendini hissettirmekte bulunan modern ceza evleri ihtiyacını karşılamaktan külliyen uzak durumdadırlar.

İki ceza evinin de, gerek mevkileri ile haddi istiabileri, gerekse yeni infaz sistemini tatbika katiyen elverişli bulunmamaları itibariyle bu şehirlerin merkezlerinden uzak bir mevkide, daha çok sayıda mahkûmları barındırmaya ve ceza mevzuatımızın emrettiği infaz sistemini uygulamaya elverişli ceza evleri inşasında zaruret mevcuttur. Esasen bu maksatlardır ki, 1953 Bütçesinde bu iki ceza evinin inşası için bir milyon liralık tahsisat kabul olunmuştur.

İstanbul'da (200) yataklı hastanesiyle beraber (1 200) ve İzmir'de (100) yataklı hastanesiyle beraber (1 000) kişilik birer ceza evi in-

şası için daha dokuz milyon liraya ihtiyaç bulunduğunu ve inşaatın da dört senede tamamlanabileceğini tesbit eden Hükümet, yıllık tediye miktarı iki milyonu geçmemek üzere dokuz milyon liraya kadar gelecek yıllara sâri taahhütlere girişmeye ve bu miktarları geçmemek üzere bono çıkarmaya salâhiyet istemektedir.

Zaruri bir ihtiyacın giderilmesi maksadiyle hazırlanmış olan kanun lâyihası komisyonumuzca da yerinde görülerek maddelerin müzakeresine geçilmiş ve Bayındırlık Komisyonunun hazırladığı metin şeklen değiştirilmek suretiyle kabul olunmuştur.

Öncelik ve ivedilikle görüşülmesi temennisiyle Umumi Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Reis	Reis V.	Bu rapor Sözcüsü
Buras	Giresun	Kastamonu
K. Yılmaz	M. Şener	H. Türe
Antalya	Gümüşane	İçel
A. Saroğlu	K. Yörükoğlu	C. Ramazanoğlu
İstanbul	İstanbul	İzmir
H. Hüsmen	M. Sarol	T. Gürerk
Kırkalareli	Kırşehir	Konya
Ş. Bakay	R. Özdeş	R. Birand
Ordu	Seyhan	Siird
R. Aksoy	S. Barı	B. Erden
Trabzon		Urfa
S. F. Kalaycıoğlu		N. Acanal

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

İstanbul ve İzmir'de birer ceza evi yaptırılması için gelecek yıllara geçici taahhütlere girişilmesi hakkında kanun lâyihası

MADDE 1. — İstanbul ve İzmir'de birer ceza evi yaptırılması için senelik ödeme miktarı iki milyon lirayı geçmemek üzere dokuz milyon liraya kadar gelecek yıllara geçici taahhütlere girişmeye Bayındırlık Vekili ve faizleriyle birlikte bu miktarı geçmemek üzere bono çıkarmaya Maliye Vekili yetkilidir.

MADDE 2. — Birinci maddede gereğince yapılacak inşaat karşılığı, her yıl Bayındırlık Vekâleti Bütçesinde özel bir tertibe konulur.

MADDE 3. — Bu kanun neşri tarihinde meriyete girer.

MADDE 4. — Bu kanunun hükümlerini icraya Maliye ve Bayındırlık Vekilleri memurdur.

Başvekil

A. Menderes

Devlet Vekili

M. Alakant

Adalet Vekili

O. Ş. Çiçekdağ

Millî Savunma Vekili

S. Kurtibek

İçişleri Vekili ve Maliye V. V.

E. Menderes

Dışişleri Vekili

F. Köprülü

BAYINDIRLIK KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

İstanbul ve İzmir'de birer ceza evi yaptırılması için gelecek yıllara geçici taahhütlere girişilmesi hakkında kanun teklifi

MADDE 1. — 1 nci madde aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

«İstanbul ve İzmir'de birer ceza evi yaptırılması için senelik ödeme miktarı iki milyon lirayı geçmemek şartıyla dokuz milyon liraya kadar gelecek yıllara geçici taahhütlere girişmeye Bayındırlık Vekili ve faizleriyle birlikte bu miktarları geçmemek üzere bono çıkarmaya Maliye Vekili yetkilidir.»

MADDE 2. — 2 nci madde aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

«Birinci madde gereğince yapılacak inşaat karşılığı her yıl Bayındırlık Vekâleti Bütçesinde açılacak bir fasla konulur.»

MADDE 3. — Hükümetin üçüncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Hükümetin dördüncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

İstanbul ve İzmir'de birer ceza evi yaptırılması için gelecek yıllara geçici taahhütlere girişilmesi hakkında kanun lâyihası

MADDE 1. — İstanbul ve İzmir'de birer ceza evi yaptırılması için senelik ödeme miktarı iki milyon lirayı geçmemek şartıyla dokuz milyon liraya kadar gelecek yıllara geçici taahhütlere girişmeye Bayındırlık Vekili ve faizleriyle birlikte bu miktarları geçmemek üzere bono çıkarmaya Maliye Vekili salâhiyetlidir.

MADDE 2. — Birinci maddede gereğince girişilecek taahhütler her yıl Muvazenei Umumiye Kanununa bağlı A/2 işaretli cetvelin Bayındırlık Vekâleti kısmında hususi fasla konulacak tahsisatla karşlanır.

MADDE 3. — Hükümetin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Bu kanun hükümlerini icraya Maliye ve Bayındırlık Vekilleri memurdur.

Hü.

Ba. K.

B. K.

Maliye Vekili

Millî Eğitim Vekili

T. İleri

Bayındırlık Vekili

K. Zeytinoğlu

Eko. ve Ticarete V. ve Tarım V. V.

E. Güreli

Sa. ve So. Y. Vekili

Dr. E. H. Üstündağ

Gümrük ve Tekel Vekili

Tarım Vekili

Ulaştırma Vekili

Y. Üresin

Çalışma Vekili

S. Ağaoglu

İşletmeler V. ve Güm ve T. V. V.

S. Yırcalı

